Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
2 december 2022

Kenmerk
DGED-MC / 22563101

BHM 22565820

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)
4

nota

Kamerbrief evaluatie van de waarborginstellingen

Parafenroute
[redacted]

Aanleiding

EZK heeft conform verplichting in de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (hierna: zbo's) extern onderzoek laten doen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de waarborginstellingen Edelmetaal Waarborg Nederland (EWN) en WaarborgHolland (WH) tussen 2017 en 2021. In dit onderzoek is conform eerdere toezegging aan de Kamers ook het waarborgstelsel op hoofdlijnen geëvalueerd.

Geadviseerd besluit

U kunt de aanbiedingsbrieven voor de Kamers met beleidsreactie op het onderzoeksrapport ondertekenen.

Kernpunten

- De uitkomsten van het externe onderzoek naar de waarborginstellingen zijn overwegend positief en worden herkend door EZK en de instellingen.
- U dient het rapport binnen zes weken na de verschijningsdatum van 25 november '22 met een beleidsreactie aan de Kamers te versturen.
- Het onderzoeksbureau constateert aan de hand van zes criteria[1] dat aannemelijk is dat de instellingen hun taken in de periode 1 januari 2017 t/m 31 december 2021 doelmatig en doeltreffend hebben uitgevoerd.
- In de beleidsreactie onderschrijft u de conclusies, geeft u een appreciatie van de aanbevelingen en doet u de toezegging om met de instellingen het gesprek aan te gaan over opvolging van de aanbevelingen.
- De aanbevelingen zien o.a. op het verbeteren van de transparantie van kosten en tarieven, omgang met doorlooptijden, interne en externe governance en het vergroten van de bekendheid van het waarborgstelsel.
- In 2018 heeft uw ambtsvoorganger op basis van extern onderzoek besloten het waarborgstelsel in zijn huidige vorm te behouden. De huidige evaluatie leidt niet tot andere inzichten.

Toelichting

[1] Voor het beoordelen van de doelmatigheid heeft het onderzoeksbureau gekeken naar de deskundighe d, zorgvuldigheid en responsiviteit, onafhankelijkheid en transparantie van de waarborginstellingen. Voor doeltreffendheid heeft het onderzoeksbureau beoordeeld in hoeverre de organisaties efficiënt georganiseerd zijn.

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Kenmerk
DGED-MC / 22563101

Achtergrond waarborgstelsel

- EZK is stelselverantwoordelijk voor de Waarborgwet. De twee waarborginstellingen EWN en WH zijn aangewezen als zelfstandige bestuursorganen voor de taken die volgen uit de Waarborgwet 2019.
- De wettelijke taak van de instellingen bestaat uit het beoordelen en waarborgen van aangeboden edelmetalen voorwerpen (zoals juwelen) op hun gehalte aan platina, goud, palladium of zilver.
- Het waarborgen van edelmetalen is een van de oudste vormen van consumentenbescherming die we in Nederland kennen. De Waarborgwet regelt dat edelmetalen voorwerpen, die ter verkoop worden aangeboden, moeten zijn voorzien van keurtekens die het gehalte aan edelmetaal weergeven. Keurtekens mogen alleen door een aangewezen en onafhankelijke waarborginstelling worden aangebracht.
- Bijkomend gevolg is een meer ordelijk en efficiënt economisch verkeer door het verzekeren van een gelijk speelveld tussen ondernemers.
- Nederland kent ruim 2.000 ondernemers (juweliers, edelsmeden en groothandelaren) die in Nederland voorwerpen op de markt brengen die eerst moeten worden voorzien van een keurteken.

Eerder onderzoek naar het waarborgstelsel en wijziging Waarborgwet

- Vanuit het mkb (edelsmeden) bestaat er kritiek op de waarborgverplichting vanwege de relatief hoge lasten, onder meer bij het waarborgen van unieke producten (zoals trouwringen).
- In 2018 is het waarborgstelsel uitgebreid geëvalueerd. Destijds is geconcludeerd dat alternatieve vormen van het stelsel ten koste gaan van het belang van consumentenbescherming en een efficiënte en beschermde handel. Ook zouden alternatieven op minder draagvlak kunnen rekenen.
- Bij de daaropvolgende wetswijziging is het waarborgstelsel geactualiseerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De geelgemarkeerde tekst in deze beslisnota kan niet openbaar gemaakt worden aangezien deze ziet op persoonsgegevens.

Aangezien het onderzoeksrapport vertrouwelijk verstrekte bedrijfsinformatie bevat, zijn er twee versies: een openbare en vertrouwelijke versie. De openbare versie van het rapport wordt aan de Kamers meegestuurd, de vertrouwelijke versie is voor Kamerleden op aanvraag beschikbaar bij EZK.